

## FISA DISCIPLINEI

### 1. Datele programului de studiu

1.1 Institutia de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj
1.2 Facultatea	Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	de Teologie Pastorală
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Specializarea / calificarea	Teologie pastorală

### 2. Datele disciplinei

2.1 Denumirea disciplinei	<b>RMM3108 Literatura Sapiențială</b>						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Oláh Zoltán						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Oláh Zoltán						
2.4 Anul de studiu	3	2.5 Semestrul	6	2.6 Tipul de evaluare	examen	2.7 Regimul disciplinei	obligatorie – fundamentală

### 3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					21
Documentare suplimentară în bibliotecă					21
Pregătire seminarii/ laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					8
Examinări					5
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual			69		
3.8 Total ore pe semestru			125		
3.9 Numărul de credite			6		

### 4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> <li>Curs de limbă greacă și ebraică biblică</li> </ul>
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> <li>Cunoștințe elementare ale Vechiul Testament</li> </ul>

### 5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> <li>Sală de curs dotată cu tablă, computer, videoproiector și hartă</li> </ul>
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> <li>Sală dotată cu tablă, computer, videoproiector și hartă ; bibliotecă</li> </ul>

### 6. Competențe specifice acumulate

<b>Competențe profesionale</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Introducere în cercetarea critică a VT</li> <li>- Formarea abilităților necesare pentru citirea critică a VT</li> <li>- Fundamentarea a cunoștințelor din mediul și lumea VT</li> <li>- Dezvoltarea capacității a studentului de a înțelege pe baze solide și critice textele ale VT</li> <li>- Crearea condițiilor permissive studiului individual al studentului.</li> </ul>
<b>Competențe transversale</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• abilitatea gândirii analitice și critice necesare dialogului interreligios</li> <li>• îndeplinirea sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor etice, în spiritul respectului pentru diversele convingeri religioase</li> <li>• crearea de condiții prielnice pentru studiul individual.</li> <li>• dezvoltarea concepției a studenților în domeniul Vechiului Testament</li> </ul>

## 7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Studenții vor dobândii după absolvirea acestei discipline următoarele competențe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– cunoștințe de baze pentru a facilita exegeza textelor din VT</li> <li>– capacitatea de cercetare în domeniul Vechiului Testament</li> </ul>
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Implicarea studenților în activitatea de cercetare științifică.</li> <li>- Orientare întemeiată în textele sapiențiale.</li> <li>- Capacitate de a folosi literatura standard în domeniu.</li> <li>- Abilitate de orientare în diferite texte biblice.</li> </ul>

## 8. Conținutul disciplinei

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Despre literatură sapiențială în general		(Curs 1–3; ZENGER 291–294;)
2. Formele literare ale textelor sapiențiale		(Curs 3–7; ZENGER 294–296;)
3. Cartea lui Iov; geneza, structura, autorul și teologia cărții.		(Curs 7–11; ZENGER 297–308; RÓZSA 352–367)
4. Exegeza textelor alese din Iov. 7, 1-8. 38, 1–11.		(Curs 10–11)
5. Proverbele lui Solomon; geneza, structura, autorul și teologia cărții.		(Curs 11–14); ZENGER 326–336; RÓZSA 371–385)
6. Pr 4, 10-27 cele două drumuri, 8, 22–31 Înțelepciunea personificată; 9,1-6 Înțelepciunea ospitalieră; 31, 10–31 Lauda femeii harnice.		(Curs 14–17)

7. Ecclesiastul: geneza, structura, autorul și teologia cărții.		(Curs 17–21; ZENGER 336–344; RÓZSA 401–408, JAKUBINYI 7–23)
8. Exegeza textelor alese din Ecclesiastul 1, – 2, 23 Deșertăciune a deșertăciunilor		. (Curs 21–23, JAKUBINYI, 23–50)
9. Înțelepciunea lui Solomon: geneza, structura, autorul și teologia cărții.		(Curs 23–30; ZENGER 352–363; RÓZSA 520–524)
10. Exegeza textelor alese Sol 1, 13–15; 2, 23–24; Sol 9, 13–19		(Curs 30–35)
11. Exegeza textelor alese Sol 11, 22–12, 2 Răbdarea lui Dumnezeu e nemărginită; Sol 12, 13–19		(Curs 35–39)
12. Cântarea cântărilor geneza, structura, autorul și teologia cărții.		(Curs 39–42; MOLNÁR, <i>A szerelem országútján</i> , 5–28; ZENGER 344–352; RÓZSA 391–398)
13. Înțelepciunea lui Isus, fiul lui Sirah: geneza, structura, autorul și teologia cărții.		(Curs 42–46 ZENGER 363–370; RÓZSA 528–532)
14. Exegeza textelor alese Sir 3, 2–17 Datorii față de părinți. Smerenia. Despre mândrie. Milostenia; Sir 15, 15–21 Păcatul și libertatea omului; Sir 24, 23–31 Înțelepciunea lui Dumnezeu se manifestă; Sir 27, 5–8 Cuvântul dat; Sir 27, 30–28, 7 vorbă înțeleaptă și cea distructivă; Sir 35, 15b–22 Dreptatea dumnezeiască. (Curs 55–65)		

**Bibliografia obligatorie:**

- BOLYKI János, *Jézus, Sirák fia bölcsessége (fordítás és jegyzetek)*. in Deuterokanonikus könyvek, Budapest 1998, 62–108.
- CZANIK Péter, „Példabeszédek könyvének magyarázata” 586–611, in *Jubileumi kommentár*, Budapest 1974.
- Erik ZENGER, *Einleitung in das Alte Testament*, Stuttgart Berlin Köln 42001.
- JAKUBINYI György, *A Prédikátor könyve*, Szent István Bibliakommentár Budapest 2008.
- HAJDÓK János ford., *A Biblia remekeiből, Jób könyve, Jeremiás siratóénekei, Énekek éneke*, Budapest, 1983.
- LACOCQUE André, „Sulamita Cântarea cântărilor”, 320–352, in *Cum să înțelegem Biblia?* André LACOCQUE, Paul RICOER, Polirom, Iași 2002. trad. din: *Penser la Bible*, Éditions du Seuil, Paris, 1998 / *Thinking Biblically: Exegetica and Hermeneutical Studies*, University of Chicago, Illionis 1998.;
- MOLNÁR János, *A szerelem országútján*, Koinonia Kolozsvár 2003.
- RÓZSA Huba, *Az Ószövetség keletkezése II.*, Budapest 1996.
- SCHMATOVICH János, *Bevezetés az Ószövetségbe*, Szeged 2001.
- WRIGHT Addison G., S. S., „A Prédikátor könyve” 753–761, in *Jeromos Bibliakommentár I.*, 2002.
- ZERGI Gábor, „A prédikátor könyvének magyarázata” in *Jubileumi kommentár*, Budapest 1974. 611-624.

SEMINARII	Metode de predare/invățare	Observații
Fiecare student alege un pasaj din textele sapeintiale, și va prezenta în 20 de minute lucrarea sa. Prezentarea lucrării de seminar este urmărită de o discuție.		vezi bibliografia mai jos
	prezentare temei de	

**Bibliografia**

## 8.2 Seminar

- ABLONCZY Dániel, „Vigasztaljátok népemet (Vigasztalás kérdése Jób könyvében.)” RE 1972, 227.
- ENGEL, Helmut, *Das Buch der Weisheit*, Neuer Stuttgarter Kommentar Altes Testament 16, Verlag Katholisches Bibelwerk, Stuttgart 1998.
- FĂRĂGĂU, Beniamin, *Eclesiastul*, editura Logos Cluj Napoca 1999.
- FRÖHLICH Ida, „Ben Szíra társadalma” in SCHEIBER S. szerk. *Magyar Izraeliták Országos Képviselői Évkönyve*, Budapest 1978, 152–158.
- FUNCK Oszkár, *Az Énekek éneke allegórikus magyarázata a Midrásban*, Budapest 1940.
- GÁL Lajos, „A tám és jásar szavak mint Jób nevének epithetonjai” ThSz 1962, 149.
- Gerhard VON RAD, *Weisheit in Israel, Gütersloh 1992*.
- GUNKEL, Hermann, *Einleitung in die Psalmen. Die Gattungen der religiösen Lyrik Israels*. Zu Ende geführt von J. Begrich (GHAT; Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1933, 41985).
- HABEL, Norman C., *The Book of Job*, OTL London: SCM, 1975.
- HÁM Antal, *Prédikátor könyve. Tanulmány a héber irodalom köréből*, Kolozsvár 1896.
- HENGEL, Martin, *Judentum und Hellensimus*, WUNT 110, Mohr Siebeck Tübingen, 31988.
- HÜBNER, Hans, *Die Weisheit Solomons*, ATD Apokryphen Bd. 4., Vandenhoeck & Ruprecht in Göttingen 1999.
- JUNG, Carl Gustav, *Válasz Jób könyvére*, Budapest 1992.
- KAISER, Otto, *Die Weisheit Salomos, übersetzt, eingeleitet und durch biblische und außerbiblische Parallelen erläutert*, Radius, Stuttgart 2010.
- KOMORÓCZY Géza, *Énekek éneke*, Budapest 1972.
- L. SCHWIENHORST- SCHÖNBERGER, *Kohelet* (HTKAT; Freiburg im Breisgau: Herder, 2004).

- LELLA DI, A. Alexander, O. F. M., „Jézus, Sírák fiának könyve” 763–781, in *Jeromos Bibliakommentár I.*, 2002.
- LOHFINK Norbert, *Kohelet* (Die Neue Echter Bibel; Würzburg: Echter Verlag, 1980)\*
- LOHFINK, Norbert, *Kohelet* (Die Neue Echter Bibel; Würzburg, Echter Verlag, 1980)\*
- MACKENZIE, R. A. F., S. J., MURPHY, Roland E, O. Carm, „Jób könyve”, 717–751, in *Jeromos Bibliakommentár I.*, 2002.
- MCCREESH, Thomas P., O. P., „A Példabeszédek könyve” 697–709, in *Jeromos Bibliakommentár I.*, 2002.
- MURPHY, Roland E., *Ecclesiastes* (WBC 23A; Dallas, TX: Word Books, 1992).
- MURPHY, ROLAND E., *Proverbs*, WBC 22; Nashville 1998.
- MURPHY, Roland E, O. Carm, „Az Énekek éneke” 711–715, in *Jeromos Bibliakommentár I.*, 2002.
- MURPHY, Roland E, O. Carm, „Bevezető a bölcsességi irodalomba”, 687–697, in *Jeromos Bibliakommentár I.*, szerk. R. E. BROWN – J. A. FITZMYER – R. E. MURPHY, Sz. Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest 2002. trad. *The New Jerome Biblical Commentary*, Prentice Hall Inc. Englewood Cliffs, NJ, 1990.
- R.E. MURPHY, *Ecclesiastes World Biblical Commentary* 23A; Dallas, TX, Word Books, 1992).
- R.E. MURPHY, *Proverbs*, in *World Biblical Commentary* 22; Nashville 1998.
- RAD VON, Gerhard VON RAD, *Weisheit in Israel*, Gütersloh 1992.
- RAVASI, Gianfranco RAVASI, *Il Cantico dei Cantici: commento e attualizzazione*, Bologna 1994.
- RAVASI, Gianfranco, *Il Cantico dei Cantici: commento e attualizzazione*, Bologna 1994.
- RICOER, Paul, „Metafora nupțială”, 353–392, in *Cum să înțelegem Biblia?* André LACOCQUE, Paul RICOER, Polirom, Iași 2002. trad. din: *Penser la Bible*, Éditions du Seuil, Paris, 1998 / *Thinking Biblically: Exegetica and Hermeneutical Studies*, University of Chicago, Illionis 1998.
- SCHMID, Konrad, *Hiob als biblisches und antikes Buch : historische und intellektuelle Kontexte seiner Theologie*, Katholisches Bibelwerk - Stuttgart 2010.
- SCHÖKEL, L. A. SCHÖKEL, *A Manual of Hebrew Poetics*, Roma 1988.
- SCHWIENHORST- SCHÖNBERGER, L., *Kohelet* (HThKAT; Freiburg im Breisgau, Herder, 2004).
- XERAVITS Géza G. ed., *Studies in the Book of wisdom* / (Supplements to the Journal for the study of Judaism ; 142) Leiden Brill, 2010.
- ZAKOVITCH, Y., *Hoheslied*, HTKAT, Freiburg im Breisgau, Herder, 2004.
- ZERGI Gábor, *Énekek énekének magyarázata*, in *Jubileumi Kommentár*, Budapest 1974, 624–635.



## 9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului.

- Conținutul disciplinei în domeniu aferent programului
- Conține repere teoretice, metodologii și proceduri ce pot fi utile studenților în demersul de inserție socială și profesională..

## 10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea de bază în arheologie, geografie, istorie biblică.	Examenul oral	60 %
	Test în cunoștințe biblice	Test scris	10%

10.5 Seminar	Cunoașterea temelor de seminar. Lucrare de seminar.	Lucrare de seminar	30 %
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea textelor de baze din Vechiul Testament			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
20/06/2022		
Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament	
20/06/2022	